

Netje en Lowie

Eenakter door Frans Busschots

Teksten en opvoeringsvoorwaarden Bij Almo Antwerpen

Netje en Lowie

Eenakter

Thema: echte liefde is eeuwig

Personages:

Lowie: een oude man:

Netje: een oude vrouw, meer dan dementerend.

Lita: een jonge verpleegster

Lowie en Netje verblijven in een rustoord. Netje verblijft op de afdeling van de dementerenden en kan zich natuurlijk niet vrij bewegen. Dementerenden hebben immers geheugenproblemen.

Scène 1

Decor:

Een ontspanningslokaal in de buurt van de afdeling van de dementerenden in een landelijk rusthuis. Wat zetels, een avondse tv, een deur naar de afdeling dementerenden (links), een deur naar de toegangshal.

De tv speelt, maar niemand kijkt er naar. Lowie op van rechts, blijft in het midden van de plaats staan. Hij heeft een boekje met rode rozen bij. Onwennig. Kijkt rond, weet niet wat doen. Naar de linker deur toe. Kijkt naar zijn bloemen. Kijkt op zijn uurwerk.

Lowie Vroeger was ze altijd op uur en tijd op de afspraak. Ze was zelfs altijd te vroeg. Ja, ze werkte op een bureau en daar moest alles op uur en tijd gebeuren. Bij mijn ouders ook. Dat waren boeren en de koeien moesten op uur en tijd gemolken worden. Als men er wat te laat aan begon dan trokken de koeien hun melk op, zei mijn vader. Ik heb dat eigenlijk nooit geweten hoe dat werkte. Maar ze hadden wel gelijk: er kwam echt minder melk uit de uiers. En om de melk was het toch te doen.

Lowie kijkt rond, kijkt door het raam. Kijkt rond. Zucht. Aarzelt. Wil zich zetten, aarzelt, zet zich in een zetel. Kijkt naar de tv, schudt met hoofd.

Lowie Die tv speelt met goedkope elektriciteit, peis ik. (Zucht) Ach, de klanten betalen toch de rekening.

Lita (verpleegster, op, kijkt naar Lowie die traag recht komt en voor de zetel blijft staan) Goeiendag!

Lowie (mompelt) Goeiendag!

Lita (gaat verder, opent de rechtse deur, kijkt in de gang, kijkt naar de voorkant, naar het raam dat op de tuin uitziet, draait zich om) Regenweer, voor heel de dag.

Lowie (mompelt) Ja.

Lita Voor heel de dag. Alle dagen hetzelfde.

Lowie Ja.

Lita Regenen en regenen. Ik zou straks mijn was moeten drogen. Die klein kinderen hebben meer proper kleding nodig dan men denkt.

Lowie Ja. In mijne tijd konden ze het met minder stellen.

Lita Ja?

Lowie Zeker. We hadden niet meer. Een propere broek werd gedragen totdat ze versleten was. En dat gaf een zalig gevoel.

Lita Wat gaf er een zalig gevoel?

Lowie Als uw broek bijna versleten was en er hier en daar gaten begonnen in te komen. Ge wist dan dat ge kon beginnen zagen voor een nieuwe broek. En als ge er dan een kreeg, dan waren de andere kinderen jaloers. Zo in september een nieuwe vloeren broek krijgen was zalig. Heel de winter een warme poep hebben. Zalig!

Lita Tegenwoordig is dat anders.

Lowie Het moet merkkleding zijn. Bibberen van de kou, maar toch stijlvol gekleed zijn. Made in Hongkong of made in Taiwan. Ze weten daar niet dat het hier kan sneeuwen en vriezen.

Lita (naar tv toe) Stoort het dat ik de tv afzet?

Lowie Neen.

Lita Kijk ge naar de tv?

Lowie Neen, zet maar af.

Lita (naar tv toe, zet toestel af, kijkt terug naar buiten) Waar ze die regen blijven halen weet ik niet.

Lowie Dat komt van de achterkant van de aardbol. Ene keer per dag liggen die van onder ons, boven ons en omdat ze daar veel water hebben, kan het bij ons veel regenen. 't Is wel proper water. Dat wel. Maar het zou eens moeten hagelen. Zo van die kleine bolletjes. Het geeft een zalig gevoel als die tegen de ruiten tikken. Tik, tik, tiktik. Het is precies muziek. Een soort Beethoven of Chopin, of zoiets.

Lita (een beetje boos) Ik moet van al die nattigheid niets hebben. Ik denk altijd maar aan mijne was.

Lowie Ge moet bij Ons Lieve Heer maar eens gaan reclameren. Zeg dat uw pisdooeken niet droog geraken. Het zal wel in orde komen. Hij schijnt nogal schappelijk te zijn. Als Hij de regen niet kan tegen houden dan krijgt ge misschien een echte droogkast. Eentje op zonnepanelen, misschien.

Lita (na een korte pauze, kijkt naar Lowie) En ge hebt rozen bij? Plastiek?

Lowie Echte! Voor ons Netje

Lita Netje? In afdeling drie? Wie is Netje?

Lowie Netje is mijn vrouw.

Lita Netje? Er verblijft geen Netje in deze afdeling.

Lowie Neen?

Lita Waar komt dat vandaan? Netje? Nathalie?

Lowie Gewoon Netje.

Lita Nu ge het zegt. Antonetta. De zuster van mijn moeder heet ook zo. Een oude naam waarover iedereen zich schaamt. En dan maakt men er maar iets anders van. Netje? Een mooie naam.

Lowie Vind ik ook. (toont bloemen en spreekt naam van zijn vrouw met eerbied uit) Netje!

Lita Netje? Wie heeft dat uitgevonden?

Lowie In de lagere school zaten twee kinderen die dezelfde naam hadden: Antonetta. De zuster vond dat vervelend en maakte er Jeannette en An van. Mijn vrouw kreeg de naam Jeannette. Maar achteraf gezien bleek dat geen plezante naam. En omdat Netje zo lief en vriendelijk was, hebben de tantes er Netje van gemaakt. In de school heette ze Jeannette en thuis was het Netje.

Lita (vindt die uitleg nogal complex) In ieder geval vind ik Netje een mooie naam. Ik zal eens gaan kijken of er een Antonetta in de afdeling verblijft. Zet je maar. (af terwijl ze nog eens naar Lowie kijkt.)

Lowie (kijkt op uurwerk) Ze is te laat. Ons Netje. (naar publiek toe) Ze is een klein beetje ziekske. (zet zich, kijkt naar de deur.) Als men oud wordt...

Lita (op, duwt een rolstoel waarin Netje zit. Haar hoofd hangt wat schuin.) Antonetta, hier zijn we dan.

Netje (Netje kijkt kwaad naar Lita) Ik heet geen Antonetta. Ik heb een mooiere naam.

Lita Netje of zoiets?

Netje (denkt na, dan traag) Ik weet het niet. (ziet Lowie, wijst) Wie is die man? Wat doet hij hier?

Lita Dat? Dat is uwe man, euh...Netje.

Netje Ik heet niet Netje en ik heb geen man. Ik slaap in een kamer alleen. Ik ben nog juffrouw.

Lita Ik laat jullie nu even alleen. (nakijkend af)

Netje (kijkt afwezig naar Lowie) Wie zijt gij? Wie zijt gij?

Lowie (naar Netje toe) Ik ben Lowie, uwe vent.

Netje Ja? Mijn man? Dat is straf. Ik wist niet dat ik nog een man had. Waarom slaap ik dan altijd alleen? Waarom verwarmt er niemand mijn voeten? Zijt gij echt mijn man? En bij welke vrouw slaapt gij 's avonds?

Lowie (knuffelt Netje) Ik slaap ook alleen, in op de eerste verdieping van dit rusthuis.

Netje En waarom slaapt gij dan niet bij mij. Of zijt gij mijn man niet?

Lowie Ik ben uwe man wel, Netje. Nancy, Tim en Ben zijn onze kinderen. Nancy kent toch nog wel zeker? Een echte spring in het veld. Zo mager dat er zelfs geen plaats was voor kleine borstjes. En Tim, de boekhouder. Ben is al jaren zelfstandige loodgieter, weet ge nog?

Netje (kwaad) Zoude gij eens van mijn lijf willen blijven? Ik ben te oud om verkracht te worden.

Lowie Maar Netje toch! Ik ben zo blij dat ik je zie en nu jaag je mij nog weg!

Netje De vraag is of IK je nog wel graag zie. Zo 's nachts bij andere vrouwen slapen.

Lowie (gemaakt kwaad) Maar Netje toch! Ik ben zo blij dat ik je zie. Mag ik je handen eens vasthouden?

Netje (lacht) Ja, gij zijt echt mijn Lowie. Hierzie, mijn twee handen. Lik ze maar eens goed af. Het is met mijn handen dat alles begonnen is. Ge wilde eerst mijn handen en wat later maakte ge mijn witte blouse zwart. Gij ondeugende snotneus!

Lowie (knuffelt Netje nog intenser) We hebben het toch mooi gehad, wij samen, Netje! We zijn veel op reis geweest. We hebben samen de wereld gezien. Rwanda, Nepal, Panama, Hawaï, Oostenrijk en Blankenberge... en ...

Netje Al ons geld op, Lowie. Al onze euro's futchie!

Lowie Het was onvergetelijk, Netje!

Netje Al onze euro's futchie!

Lowie Weet ge nog, op de Futji eilanden.

Netje Waar was dat. Futchie, Fuji eilanden? Wat is het verschil daar tussen?

Lowie Gij zat met uw voeten in het tropische zwembad. Ge genoot van een grote cocktail met veel rum. Plots begint gij te wenen, heel zachtjes. Maar heel uw gezicht was nat.

Netje Wenen? Ik? Sinds mijn moeder gestorven is, heb ik niet meer geweend.

Lowie Ik vroeg wat er mankeerde. Ik mis mijn kleinkinderen, zeide gij.

Netje Hoe kan ik nu kleinkinderen hebben. Ik ben toch niet getrouwd?

Lowie Ge begon serieus te wenen. Ik wil naar huis, ik wil naar huis, riep ge. Ja, naar huis was meer dan 20.000 km ver.

Netje Ik was dronken van die, hoe heet dat nu ook weer? Rum, rum, zo heette dat drankje.

Lowie Ziet ge wel!

Netje Dan zijt ge toch mijn man. Uw vuile handen en rum en een zwembad met blauw water.

Lowie Ik heb bloemen voor u meegebracht. (geeft bloemen af)

Netje Moet ge die andere vrouwen (haalt een roos uit de tuil met bloemen en wil die terug geven) geen rozen hebben?

Lowie Al die bloemen zijn voor u.

Netje Als ge al die bloemen in dat blauwe water zet, worden die bloemen dan ook niet blauw? Hemels blauw!

Lowie Hoe gaat het met u, Netje?

Netje Hoe het met mij gaat? (Lowie knikt, ja, hoe gaat het met jou?) Soms denk ik dat ik in een gevangenis zit. De kok heeft veel diploma's, zeggen ze. Maar hij kan geen soep maken.

Lowie Soep maakt ge toch zonder diploma's? Mijn moeder kon amper schrijven maar maakte de beste soep van heel ons straat. Zo tegen de tijd dat ze op de stoof stond te pruttelen, kwamen de buren op de reuk af.

Lita En het brood is bijna drinkbaar. Precies een spons die men vergeten uit te wringen is.

Lowie We zijn de schoonste tijd gepasseerd, Netje.

Netje Geen seks, geen lekker eten en koude voeten.

Lowie Onze reis naar Lourdes. We hadden toen niets anders nodig. Aan mekaar hadden we meer dan genoeg.

Netje Lourdes? Waar ligt dat?

Lowie In Frankrijk, in de bergen. Heel ver.

Netje Heel ver? Ik blijf hier.

Lowie En hoe is het met de gezondheid, Netje?

Netje Ik ga dood, ventje. Dood.

Lowie Maar Netje toch.

Netje (kwaad) Denkt gij dat ik dat plezant vind?

Lowie Wat?

Netje Doodgaan, ventje.

Lowie Gij ziet er goed uit. Echt. Met zo een gezicht gaat ge niet dood.

Netje Ja?

Lowie Er zit nog te veel kleur in uw gezicht. En uw ogen draaien nog te veel. Zo kunt ge niet doodgaan.

Netje Ik zal mijn ogen toedoen. (sluit haar ogen, even)

Lowie Hou ze maar open. Ik zie u nog graag, Netje.

Netje Zot. Gij hebt mij nooit graag gezien.

Lowie Netje! Wat zegt ge nu?

Netje En al die andere vrouwen dan?

Lowie Er waren geen andere vrouwen. Gij waart de enige vrouw in mijn leven. Alleen met u ben ik in de hemel geweest.

Netje Ik ga naar de hemel. Correctie: ik vlieg naar de hemel. Met Ryanair. Dat kost niet veel.

Lowie Maar dan moogt ge geen bagage meenemen.

Netje Alleen een doorschijnend kleedje. En ik vertrek bij volle zon.

Lowie Het regent pijpenstelen.

Netje Dan wacht ik nog een beetje. Als de zon schijnt ben ik weg.

Lowie Hoe is het met het gezwel?

Netje Gezwel? Zie ik er zo dik uit?

Lowie Dat bedoel ik niet! Ik wil zeggen...

Netje Ik ben zo gezond als een visje.

Lita (op, bekijkt Netje en Lowie, schudt met het hoofd) Het bezoek is afgelopen. (kijkt naar het koppel) Knuffelen is niet goed voor oudere mensen. Jullie moeten vooral rusten.

Netje Ik zal nog genoeg kunnen rusten.

Lita Kom, gedaan is gedaan.

Netje (tot Lowie) Heb ik al een kus gekregen?

Lita Kom, niet zeveren!

Lowie Wij kussen altijd met gesloten mond. (kust Netje, streelt haar arm)

Lita Kom, genoeg is genoeg. (duwt Lowie weg en wil met rolstoel naar de linker deur) Ze moet ze een kleine operatie ondergaan.

Lowie Operatie? Toch niet gevaarlijk, zeker?

Lita We kunnen ieder moment doodgaan. Maar man toch, gevaarlijk?

Netje (draait zich om, met liefde) Lowie, kom morgen maar terug. Ik zie u nog heel graag. Dag, Lowie! (hand omhoog)

Lowie (Roept) Netje, de bloemen. De rode rozen?

Netje Zet ze maar in een potteke, zo kunt ge altijd aan mij denken. Als ge nog eens komt: breng dan witte rozen mee. Dat is mijn nieuwe favorieten kleur. Dag, Lowie!

Netje en Lita af. Lowie kijkt Netje na. Kijkt naar de rozen, haalt schouders op, neemt rozen in de hand, kijkt naar de deur, traag af.

Scène twee

De overgang tussen scène een en twee dient vlot te gebeuren. Licht langzaam uit, ondersteund met bijpassende muziek. TV aan, licht langzaam aan, Lowie staat aan de rechter

deur, met boeket witte rozen in de handen. Stapt traag naar de linker deur. Hij kijkt naar een belknop. Drukt daarop. Wacht even, kijkt rond, kijkt naar buiten (boven het publiek), naar de zetels toe. Zet zich, legt rozen naast zich in de zetel, kijkt naar de linker deur.

Lita op, doet druk. Kijkt naar Lowie.

Lita Ha, gij zijt het. Witte rozen. (naar venster toe) Prima weer voor mijne was. Een beetje wind en een sterke zon. Kan niet beter.

Lowie (recht) Dag, juffrouw! Ik ben er weer. En ik heb witte rozen mee.

Lita Schoon. (kijkt naar rozen) Veel mooier dan die fletse kleur van de rode rozen. Wit is een schone kleur.

Lowie Ik weet het niet. De intentie waarmee je rozen geeft is belangrijk. Bij mij is het pure liefde. Ik zie ons Netje nog heel graag.

Lita Hoelang waren, zijn jullie getrouwd?

Lowie (denkt na) Zo rond de achtenveertig jaar. Het is voorbij gevlogen. Liefde, juffrouw, dat is iets wonderbaar. Ge kunt het niet vastpakken, ge ziet het niet, maar het is fantastisch. Liefde vliegt van het ene hart naar het andere, dwars door alles heen. Echte liefde.

Lita (na korte pauze) Ik zit een beetje verveeld met een probleempje. Ik moet u iets vertellen van uw vrouwtje.

Lowie Van Netje? Waar blijft Netje?

Lita Er waren problemen. Men heeft het een beetje onderschat en het is uit de hand gelopen.

Lowie Ik versta u niet goed. Uit de hand gelopen? Hoe is het met Netje?

Lita Ik denk ... goed. Ze heeft van het goede weer geprofeteerd.

Lowie Heel verstandig. Netje is altijd een verstandige vrouw geweest. Als zij de oudste van acht kinderen niet was geweest, dan had ze zeker verder kunnen studeren. Ze wilde altijd schooljuffrouw worden.

Lita Ik wil zeggen dat ze in een wit doorschijnend kleedje is gaan vliegen. Naar heel ver. Heel ver.

Lowie Ze is toch niet gestorven?

Lita Helaas. Ze is van ons weggegaan.

Lowie Dat had ge toch in ene keer kunnen zeggen? Netje overleden? Ik dacht dat het maar een kleine operatie was? Een niemendalletje? (recht) Jullie hebben haar vermoord. Was die kleine operatie wel nodig? Wat mankeerde ze eigenlijk? Waarom heeft niemand mij dat gezegd? Of gevraagd of ik ermee akkoord ga?

Lita De dokter heeft vorige week met uw vrouw gesproken. Zij kende het risico. Er kan altijd wat mislopen.

Lowie Waarom heeft zij mij er niets over gezegd. Waarom heeft niemand mij om toestemming gevraagd?

Lita Het spijt me. Het is ook wel een beetje misgelopen.

Lowie Waar is Netje nu? Ik wil haar zien!

Lita In het mortuarium van het ziekenhuis. Morgen kunt ge haar zien.

Lowie (naar het publiek toe, weent) Netje was alles wat ik had. Netje en ik: wij waren één lichaam en een ziel. Netje. Netje.

Lita (gaat naast Lowie staan, legt hand op zijn schouder) Het spijt me, Lowie. Het spijt me. Vanaf nu zult ge met Netje anders moeten praten, anders moeten omgaan. Het zal altijd hetzelfde Netje blijven. Maar jullie relatie wordt anders. Als ge aan Netje denkt, zult ge zweven, heel hoog, ge zult Netje zien, mooier dan vroeger. Ge zult Netje kunnen omhelzen en haar nooit meer loslaten. Zoals Netje was er maar een. Ze zal eeuwig naar u glimlachen.

Lita laat Lowie los, traag af. Lowie blijft even staan, neemt de rozen, naar af, kijkt naar publiek.

Lowie Die rozen, witte rozen, zijn voor Netje. (zoent de rozen). Netje, blijf bij mij.

Frans Busschots